

Szymon Gębuś  
Jilin International Studies University

Prezentuję tutaj dwa scenariusze dydaktyczne. Zrealizowałem je na mojej uczelni, w trakcie zajęć ze studentami filologii obcych.

Jak sądzę, scenariusze te – pomyślnie sprawdzone w praktyce – można z powodzeniem zaadaptować na gruncie polonistycznym. Stąd też do obu szkiców dołączyłem pewne sugestie związane z tą możliwością.

Zajęcia te są bezpodręcznikowe i w zarysowanych tu wersjach całkowicie autorskie.

### Scenariusz pierwszy

Przedmiot: **Rozumienie ze słuchu**

Kierunek: **Filologia niemiecka, sem. 7, przedostatni**

Czas: **90 minut**

Całość zajęć oparłem na Grimmowskiej baśni o Jasiu i Małgosi.

Tydzień przed zajęciami studenci otrzymali do przeczytania dwa teksty. Pierwszy (nazwijmy go tekstem A) obejmował podstawowe informacje o twórczości braci Grimm, drugi (tekst B) był dość mocno skróconą wersją baśni. Wersję tą opracowałem osobiście i z myślą o ekranizacji, którą zamierzałem wykorzystać na zajęciach.

W ich trakcie najpierw krótko omówiliśmy postacie i działalność Grimmów (miniwykład z prezentacją multimedialną), następnie przygotowaliśmy wykonanie pierwszego zadania. Wiązało się ono z obejrzeniem ok. 25-minutowej, zachodnioniemieckiej (1971) ekranizacji tej baśni. Zadaniem studentów podczas projekcji było słuchowe wyłowienie kilku wypowiedzi i określenie czasu, w którym pojawiły się w filmie (np. Jasio powiedział do Małgosi: „Podobno rodzice chcą nas porzucić w lesie” – w filmie ok. 07:15, itd.). Do wykonania tego zadania posłużyła studentom kartka z zapisanym na niej tekstem B. Faktycznie wyglądało to mniej więcej w ten sposób:

XXXX(tekst)XXXXXXXXXX

XXXXX(tekst)XXXXXXXXX

- Podobno rodzice chcą nas porzucić w lesie – powiedział Jasio do Małgosi.

XXXXX(tekst)...

() - zapisz cyframi, w którym momencie słowa te pojawiają się w filmie)

Po sprawdzeniu i korekcie wyników nastąpiły wyjaśnienia dotyczące brzmienia i znaczenia wybranych wypowiedzi (słów i zdań), pojawiających się w filmie. Wyjaśnienia dotyczyły też nazw elementów filmowej scenografii itp.

Z kolei pokrótce opowiedziałem studentom o niemiecko-amerykańskiej produkcji filmowej, zatytułowanej *Hansel i Gretel: Łowcy czarownic* (2013), będącej pastiszową kontynuacją fabuły oryginału.



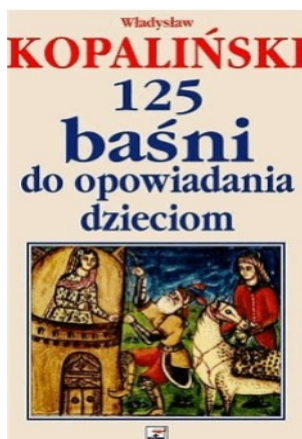
Z filmem tym wiązało się kolejne zadanie dla studentów. Polegało ono na wiernym spisaniu wypowiedzi zawartych w niemieckim zwiastunie (trailerze) tego filmu. Studenci najpierw jeden raz obejrzeni w całości ten ok. dwuminutowy materiał, następnie ponownie, jeden lub dwa razy, słyszeli poszczególne wypowiedzi osobno i natychmiast dostawali czas na ich słowne zapisanie na kartkach (czyli: jedno- lub dwukrotna projekcja krótkiego fragmentu traileru z daną wypowiedzią plus odpowiednio długa pauza na jej zapisanie, itd.). Nastąpiło sprawdzenie wyników, ponowne odsłuchania i korekty oraz wyjaśnienia leksykalne i gramatyczne. Pod koniec zajęć wręczyłem studentom na papierze dwie kolejne wersje Grimmowskiej baśni: tekst C, czyli wersję skróconą (aczkolwiek nieco dłuższą niż „roboczy” tekst B) z dołączonymi wyjaśnieniami leksykalnymi oraz tekst D, czyli po prostu pełną wersję oryginalną, z uwspółcześnioną pisownią i pozbawioną dodatkowych wyjaśnień. Tą wersję przygotowałem dla studentów, którzy chcieliby – od razu lub w przyszłości – przeczytać utwór Grimmów w oryginale.

W sumie więc, studenci na zajęciach spotkali się z trzema tekstowymi wariantami baśni. Zajęcia te – trzeba przyznać, dość czasochłonne w przygotowaniu – okazały się bardzo atrakcyjne dla studentów. Uczestniczyli w nich z dużym zaangażowaniem i zainteresowaniem a po ich zakończeniu gremialnie zwrócili się do mnie z pytaniami o możliwość obejrzenia pełnej ekranizacji „zaanonsowanej” zwiastunem.

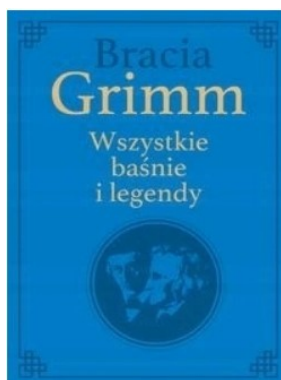
#### Uwagi i sugestie wykonawcze:

- na zajęciach ze studentami jppo można oczywiście wykorzystać odpowiednie, polskie edycje tej baśni, tekstowe i filmowe. Na zajęciach z rozumienia ze słuchu nie ma też znaczenia niemieckie pochodzenie tego utworu, który zresztą bądź co bądź mocno już wrósł w polski obieg literacko-kulturowy.
- w wypadku braku polskiego zwiastuna filmu *Hansel i Gretel*, lub braku dostępu do niego, można wykorzystać po prostu odpowiedni, wyodrębniony krótki fragment polskiej wersji tego filmu.

- jeśli wykładowca zdecydowałby się, moim wzorem, na podanie studentom dodatkowych dwóch wersji baśni Grimmów (czyli tekstów C i D), to godnymi uwagi źródłami wydają mi się dwie pozycje. Po pierwsze, tom W. Kopalińskiego *125 baśni do opowiadania dzieciom*, w wydaniu np. z 2018 roku. Zawiera on zreczne streszczenie Grimmowskiej baśni, stanowiące zarazem samo w sobie zgrabny literacko utwór.



Po drugie, zbiór *Bracia Grimm. Wszystkie baśni i legendy*, z pełnym polskim tekstem omawianej baśni. Tutaj zdecydowanie polecam drugie, poprawione wydanie z 2017 roku. Jest to przekład wprawdzie zapośredniczony z języka rosyjskiego, niemniej w polszczyźnie całkiem udany.



- moi studenci już przed zajęciami byli zaznajomieni z opisaną tu formą ćwiczenia, czyli zaznaczaniem na kartce czasu wypowiedzi usłyszanej np. w dialogu. Stanowczo też polecam wcześniejsze przetestowanie takiego ćwiczenia w trakcie innych zajęć. Według mnie, to bardzo ułatwia i uskutecznia pracę na zajęciach wykorzystujących tak kompleksowy materiał językowy jak film.

- tak ułożone zajęcia mają w moim odczuciu m.in. dwie istotne zalety. Po pierwsze, można je w różnym (także znacznym) stopniu uatrakcyjnić, szeroko i swobodnie żonglując w ich trakcie przekazami multimedialnymi. Po drugie, w ich treści można zintegrować całą gamę różnych obszarów i rejestrów literackich i kulturowych, jak klasyka literacka, popkultura, muzyka oraz film.

## Scenariusz drugi

Przedmiot: **Kultura europejska**

Kierunek: **Filologia angielsko-niemiecka, sem. 6**

Czas: **90 minut**

Zajęcia te stanowiły drugą i ostatnią część bloku tematycznego poświęconą wybranym zagadnieniom kultury europejskiej (najważniejsze wydarzenia kulturalne w Europie; inicjatywy i programy UE wspierające dziedzictwo kulturowe Europy; Europejskie Stolice Kultury). Tematem zajęć był **Konkurs Piosenki Eurowizji**, stanowiący konkretny przykład ważnego wydarzenia kulturalnego.

Przebieg zajęć:

- 1) Zdefiniowanie festiwalu, sprecyzowanie jego chronologii i cech merytorycznych (zasad rozgrywania, zasięgu transmisji telewizyjnych itp.)
- 2) Pokaz ok. 30 zdjęć, związanych z konkursem, połączony z komentarzem. Zdjęcia przedstawiały logo imprezy, ujęcia poszczególnych występów, budynki będące miejscem rozgrywania konkursów, widoczne na ekranie wyniki głosowania itd. Komentarz miał charakter tyleż uzupełniający co interpretujący, np. informował o zasadach głosowania, wyjaśniał wykorzystanie ludowych instrumentów muzycznych jako możliwy wyraz ekspresji specyfiki nacionalnej, itp.

Jedno z bardziej charakterystycznych zdjęć przedstawiało np. certyfikat poświadczający wpisanie Eurowizji w 2015 roku do Księgi Rekordów Guinnessa jako najdłużej transmitowanego corocznego konkursu muzycznego w historii.



- 3) Analiza krótkiego tekstu dotyczącego warunków uczestnictwa w konkursie (długość utworu, maksymalna liczba wykonawców na scenie, minimalny wiek uczestników, zakaz wykonywania coverów itp.)
- 4) Wybiórcza analiza nieco dłuższego tekstu pod tytułem „14 interesujących faktów o konkursie Eurowizji.” Dotyczył on np. najkrótszej piosenki w historii imprezy, niektórych rekordów itp.
- 5) Przedstawienie pełnej listy dotychczasowych zwycięzców (rok, kraj organizatora, wykonawca, reprezentowany kraj, tytuł piosenki). Przy tej okazji studenci dostali zbiór plików .mp4 zawierających wybrane, zwycięskie piosenki oraz osobny plik z tekstami tych

piosenek, wykonywanych w języku angielskim albo niemieckim. Konkretnie, znalazły się tam utwory:

- Abba – *Waterloo* (1974)
- Nicole – *Ein bisschen Frieden* (1982)
- Ruslana – *Wild Dances* (2004)
- Elena Paparizou – *My Number One* (2005)
- Alexander Rybak – *Fairytale* (2009)
- Lena – *Satellite* (2010)
- Loreen – *Euphoria* (2012)

4) Krótkie omówienie Konkursu Piosenki Eurowizji dla Dzieci. Tutaj, jako przykładowy utwór zaproponowałem studentom występ Viki Gabor śpiewającej piosenkę *Superhero* (także na pliku .mp4).

5) Zakończenie i podsumowanie, odpowiedzi na pojedyncze pytania itp.

#### Uwagi i sugestie wykonawcze:

- przygotowanie tych zajęć też, niestety, okazało się dość czasochłonne. Dostrzegłem np. konieczność dostosowania dostępnych w Internecie tekstów (słów) siedmiu zwycięskich piosenek do realnych wykonań konkursowych. Wiązało się to z przesłuchaniem wszystkich siedmiu utworów i w kilku przypadkach z odpowiednią korektą znalezionych w Internecie tekstów tychże utworów.

Korekta ta była jednak konieczna, gdyż radykalnym błędem byłoby przekazywanie studentom – bądź co bądź wciąż uczącym się języka – tekstów piosenek odbiegających od tekstów faktycznie wyśpiewanych w konkursie.

- oczywiście, na zajęciach jppo należałoby oprzeć się na polskich piosenkach, także pamiętając o sprawdzeniu i ewentualnej korekcie ich słów.

- z pewnością do zajęć należałoby jakkolwiek (np. szerzej) włączyć konkurs juniorski, w którym Polska może poszczycić się zwycięstwami.

- dwa wspomniane w scenariuszu teksty, czyli warunki uczestnictwa oraz zbiór ciekawostek należy oczywiście opracować po polsku, korzystając np. z Internetu. Gotową polską wersję listy zwycięzców, a więc materiału który także włączyłem w zajęcia, można natomiast skopiować choćby z naszej Wikipedii.

- także ten temat stworzył mi olbrzymie możliwości włączenia szeregu materiałów multimedialnych oraz nawiązania do różnorodnych obszarów kulturowych (w tym np. do europejskiej muzyki klasycznej, kiedy wspominałem o hymnie Eurowizji, kompozycji *Te Deum* francuskiego barokowego muzyka Charpentiera).